

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre ...	600 Laj
Fél évre ...	300 Laj
Negyed évre ...	150 Laj
Havonta ...	50 Laj

Hirdetések díjazás szerinti
Megjelenik naponta reggel.Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Buorestitben 50 banival
több.

Hivatlan vendég

számba ment a kisebbségi magyar újságíró Körösbányán, Cebén és Vidrán az Avram Jancu-ünnepségen. Amikor be akart jutni a községekbe, hogy jegyzeteket készíthessen és beszámolhasson az ő közönségének az ünnep lefolyásáról, eléjeállt a katona és kijelentette: egy lépést sem tovább. Hiába volt minden tiltakozás, magas intervenció, prefektus és miniszter erélyes fellépése, — nem használt semmit. A merev katona a felsőbb parancsra való hivatkozással nem engedte tovább a köteleességét teljesítő újságíró, sőt még ki is jelentette, hogy nincsen szükség az Avram Jancu-ünnepségen a magyar sajtó képviselőire, nem is hívták meg őket, legjobban teszik, ha visszafordulnak. Így mondta a katona: „nincsen szükség az újságíróra!”

A sajtó munkásai a hallatlan és szinte egyedülálló inzultus után igazán nem tehettek mást, mint visszafordulni és nem írni egy sort sem az ünnepségről, a magas vendégek és az uralkodó család megjelenéséről. És mindez abban az 1924-ik esztendőben történt, amikor a nagy nemzetközi konferenciák a sajtó és a nyilvánosság legteljesebb ellenőrzése mellett folytak le, amikor sullyal bíró államférfiak és koronás fők megkülönböztetett tisztelettel fogadják a hírlapírókat, mert tudják, hogy gondolataikat, terveiket a gigászi szócső: a sajtó hozza a nagytömegek tudomására. Fájdalmas és kínos dolog ez, valósággal arculcsapása a sajtónak.

Hogy az erdélyi magyar nyelvű sajtó elhallgatja az egész Jancu Avram-ünnepséget és nem közöl arról kimerítő és érdekes tudósítást, ezért egyedül és kimondottan az a felsőbb hatóság a felelős, amely kiadta a tiltó parancsot, a magyar lapok, miként minden közérdekű eseményről, úgy erről is szerettek volna beszámolni közönségüknek, nem rajtuk mulott, hogy ebben megakadályozta őket a kemény katonakéz. Ezzel a ténynyel a nagyközönséget is megsértették, mert a sajtó, az újság a közönségé, annak íródik, annak az érdekeit szolgálja, az újságíró csak az a fáradhatatlan, soha meg nem pihenő herold, aki a hatalmas tömeg hírszomját nap-nap után ki elégíti.

A Jancu Avram-ünnepségnek ez a fájó és zavaró incidense ilyen formán ünnepontás számba megy. És ez az ünnepontás kulturbotrányrá dagad, mert a sajtót, a nagy nyilvánosságot nem szokás és nem lehet kitéteni sehonnan.

A kisebbségi sajtót kizárták a Jancu Avram ünnepéről.

A magyar újságok küldöttei mint hivatlan vendégek. Elvették az újságíróktól az autót, meggátolták a szabad közlekedést.

(A Közlöny kiküldött munkatársától.) A Jancu Avram-ünnepségeket kínos incidens zavarta meg, amelynek szenvedő hőse az erdélyi magyar kisebbségi sajtó. Az erdélyi magyar nyelvű lapok, kiküldötték tudósítóikat, hogy a lefolyó ünnepségekről, a királyi pár látogatásáról beszámoljanak a közönségüknek. Az újságírók még csak el sem juthattak Cebére, mert utjukat állta a katonai hatóság, amely lakonikus rövidséggel tudtára adta a hírlapíróknak, hogy megjelenésükre semmi szükség nincsen. További beszédnek már nem is volt helye és ugyancsak eredménytelen maradt a prefektusi, sőt a miniszteri intervenció is. A kisebbségi magyar sajtót azért érinti különösképpen ez az eset, mert a román sajtó koncentrált támadásából minduntalan feléje zúdul a vád: a magyarság intranzigens elem, uton-útfélen megsérti a románságot, irredenta és nem ismeri el a románságot államalkotó többségnek. Az Avram Jancu-ünnepség alkalmából a magyar lapok, azzal a ténnyel, hogy kiküldötték tudósítóikat, kellő értékére akarták leszállítani ezt a neveléses vádat. Nem sikerült nekik. Most ismét jöhetnek a vádak. Bianu szenátor megint tájékozhat a parlamentben a magyarság ellen. A magyar sajtó, miként eddig is, úgy most is fényes bizonyítékát akarta adni annak, hogy hiva a konszolidációnak, de a tulajdonon ugylátszik sokkal nagyobb a türelmetlenség, mint a békére való készség. Mi mossuk a kezeinket.

A sajnálatos és a sajtó történetében ugyyszólván egyedülálló incidensről alábbi tudósításunk számol be:

Az újságírók Körösbányán.

Az ünnepségre kiküldött aradi újságírók Georgescu János aradmegyei prefektus meghívására az ő általa rendelkezésükre bocsátott autóbusszal utaztak Baia de Cris (Körösbányára), hogy részt vegyenek és beszámolhassanak az Avram Jancu ünnepségekről. Éjszaka 11 óra után érkeztek Körösbányára, ahol a helyi rendezéssel megbízott dr. Oncu Nerva ügyvéd a legszívesebben állott rendelkezésükre és számukra a ferenc-rendiek kolostorában biztosított lakást. Ugyanitt kaptak lakást a később megérkezett többi újságírók is. A sajtó képviselői vasárnap a kora reggeli órákban felke-

sziguranca helyettes főnökét, aki azonnal rendelkezésükre bocsátott egy autóbusszal, hogy Cebére mehessenek. Körösbánya és Cebe között Gritta Ovidiu cluji (kolozsvári) rendőrprefektussal találkoztak, aki az Avram Jancu ünnepélyek királyi biztosa volt. A prefektus a legnagyobb előzékenységgel jelentette ki az újságíróknak, hogy bármerre szabad az utjuk és az ünnepségeken a rendelkezésükre bocsátott autóbusszal mindenütt résztvehetnek, azonban az autóbusszal előbb jelentkezzenek az autópark parancsnokánál, aki számmal látja el majd gépkocsijukat.

Az elrekvirált sajtó-automobíli.

Körülbelül 300 automobil sorakozott az országutól balra levő mezőségen és az országuton megállították az újságírók gépkocsiját. A hírlapírók felkeresték az autópark parancsnokságával megbízott főhadnagyot, aki azonban váratlanul a következőket jelentette ki:

— Nem bocsáthatunk autóbusszal rendelkezésükre, mert a kisebbségi sajtó nincs meghiva a Jancu Avram ünnepélyekre.

A lapudósítók meg akarták értetni a főhadnaggal, hogy őket Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradmegye és a város prefektusa hívta meg az ünnepségekre. A főhadnagy azonban mereven ragaszkodott álláspontjához és csak abban az esetben volt hajlandó az újságírók rendelkezésére autót bocsátani, hogyha ők hivatalos meghívót mutatnak fel. A főhadnagy felmutatott egy listát, amelyen a meghívottak névsora volt feltüntetve és ezen a kisebbségi sajtó nem szerepelt.

Visszautasított intervenciók.

A lapudósítók felkeresték Gritta Ovidiu királyi biztost, elpanaszolták neki az őket ért sérelmet. A királyi biztos a legnagyobb készséggel előbb a főhadnagnál, később az autópark főparancsnokánál, egy őrnagynál interveniált a hírlapírók érdekében, azonban azok a királyi biztos minden argu-

mentációja dacára tovább is mereven elzárkóztak a kérés teljesítése elől. A sajtó képviselői — hogy kötelességüknek eleget tehesse, — ezután Georgescu János vezérfelügyelőt és dr. Robu Jánost, Arad város főpolgármesterét keresték fel, akik szintén megpróbálták rávenni az őrnagyot, az autópark főparancsnokát, álláspontjának megváltoztatására, azonban ez a közbenjárás is sikertelen maradt. Végre a prefektus és főpolgármester magának Lepadatu vallásügyi és művészeti miniszternek jelentették a különös esetet, aki szintén felkereste az autópark főparancsnokát, de az őrnagy a miniszter erélyes közbelépésének dacára sem volt hajlandó az újságíróknak segítségére lenni.

A hivatlan vendégek.

A kisebbségi sajtó képviselői látták, hogy más mód nincsen arra, hogy a cebei ünnepségeken résztvegyenek, gyalog indultak el Cebére. Néhány száz lépés után azonban három katona állta utjukat, akik igazolványt kértek. Felmutatták a rendőrség által is láttamozott hírlapírói igazolványukat, azonban a katonáknak ez nem volt elég és vezetőjük kijelentette, hogy szigorú parancsuk van arra, hogy csak azokat engedjék az országuton továbbmenni, akik fej tudják mutatni a hivatalos meghívót. A sajtó képviselői miután látták, hogy Gritta Ovidiu királyi biztos, dr. Robu János főpolgármester, Georgescu János vezérfelügyelő, sőt Lepadatu miniszter intervenciói dacára sem képesek folytatni tudósítói munkájukat, ezt a tényt bejelentették Georgescu prefektusnak, vonatra ültek és hazautaztak. Meg kell jegyeznünk, hogy a hatóságok képviselői mindenütt és mindig a legszívesebben álltak a hírlapírók rendelkezésére, és mint a fentebbiekből is olvasható, fáradságot nem kimélve, mindent elkövettek, hogy munkájuk elé akadály ne gördülhessen, azonban jóakaratu közbenjárásuk az autópark parancsnokainak érthetetlen viselkedése miatt eredménytelen maradt. S így a Közlönynek sem áll módjában, hogy a Jancu Avram ünnepségről akár egyetlen sorban is beszámolhasson olvasóközönségének.

Tombol a polgárháború Dél-Kínában.

(Washington, szeptember 1.) A Dél-Kínában kitört polgárháború miatt a nagyhatalmak pekingi követi jegyzékben jelentették be a kínai kormánynak tiltakozásukat és hangsúlyozták, hogy minden eszközzel megakadályozzák a polgárháború ter-

jedését. A követek a kormányt teszik felelőssé a külföldiek vagyonaért. Sanghaiba az amerikai kormány hadihajókat küldött, amelyek ma meg is érkeztek a sanghaji vizekre. Lapjelentések szerint Kanton közelében súlyos harcok folynak.

Titkok a Marson.

Van-e élet a rejtelmes bitorcsillagon? — Legendák a Marslakó „Numikról“.

Sok keserősége és csalódása mellett megvolt az emberiség egyik legnagyobb lángelméjének, Keplernek az a világraszóló nagy elégtétele, Kopernikus heliocentrikus rendszerének *mikéntjét* a bolygók pályájának megállapításával kimutatta. Kopernikus a naprendszer szerkezetének *micsodáját*, Kepler a *mikéntjét* és végre Newton a gravitatio felfedezésével a *miértjét* állapította meg. Kepler örök dicsőségű nagy felfedezését pedig Tycho de Brahe bőséges megfigyelési anyagának felhasználásával a Mars bolygón állapította meg s ez szolgált alapul az ismeretes Kepler-féle hármastörvénynek a bolygó csillagok mozgásáról.

Kepler óta a mai napig számos csillagász foglalkozik a Mars rejtelmes bolygóval, de a laikus közönséget is ingerli annak a kérdésnek tárgyalása, hogy legközelebbi szomszédunkon laknak-e élő lények vagy sem?

A Mars bolygó pályájának excentricitása 0.093, a Földé pedig 0.016, tehát jóval megnyúltabb az előbbinek elliptikus pályája, mint az utóbbié. A hőményre föltt tejás hosszában metszve mutatja a határvonalak szűkebb vagy távolabb voltát amibez hasonló helyzetekbe kerül hozzánk a Mars 2 évi 48 napi és 23 órai u. n. synodális keringésével. Mint ismeretes, augusztus 23-ikán a században lehetséges 55 millió kilométeres legközelebbi helyzetbe került a Mars a Földdel.

Nálunk mostanában 8 óra tájban két föl, s a nyugaton tűndülő Jupiterrel egész éjjel látható mint szép, vörös csillag. Megfigyelését kissé befolyásolja a láthatár közeli párás levegője, mert nyári oppozícióban van a Nappal. Ha télen volna az oppozíció, akkor magasabban s így tisztábban látszanék, mert akkor az ekliptika mélyebb részén látszik a Nap, amely vele ellentétes helyzetben van oppozíciókor.

A Mars fölönben fél olyan nagy, mint a mi Földünk s két holdcsakája van, a hadistent követő Phobos és Deimos, a rettegés és irtózat szellemét képviselve. Igen kicsinyek, átlag 8 kilométer átmérősek s az egyik egy Marsnap alatt kétszer kerül meg főbolygóját nyugaton kelve s keleten lenyugodva. Levegője igen ritkás s a tárgyak ott háromszor könnyebbek mint a Földön.

Schiaparelli szabályos vonalakat fedezett fel 1877-ben a Mars on s azóta állandó vizsgálat tárgya, az a föltevés, hogy e vonalak értelmes lények által készített csatornák volna. Számos térkép

van már e csatorna-rendszernek, de igen sokan optikai csalódásnak tartják az ábrákat. A H. I. Grammatzki csillagász által fölvetett 1922. évi oppozíció térképén látható rajzok az utóbbi véleményyt támogatják. A Mars klímájáról dr. Milankovics belgrádi tanár közölt tanulmányt, amely szerint levegője kisebb méretű a miénkénél s hogy abban a dinamikus változások gyengébbek, mint nálunk. A Mars sarkal az évszakok szerint hóval vagy csak erős dérről borított s ezek között csak a déli sark hava olvad meg, az északié soha. Ott az aequatoron az átlagos hőmérséklet -3° ; 50° szélességnél -27° ; a sarkokon -52° Celsius. Az átlagos hőmérsék -15° C. de tengerei, amik

még vannak, még sincsenek befagyva, mert mint bepárolt maradványok nagy sótartalmuak s ilyen oldat, mint tudjuk, csak -22° -nál fagy meg. Eze felhőtlen s így nappalai aránylag meleg, de éjjeli irtózatossá hidegek. És ha ezen adatok a lakhatóságot még nem zárják ki, annyit láthatunk belőlük, hogy ott a miénkénél más életfeltételek léteznek.

A Marsbeli fantasztikus élet leírása a regények közé tartozik, ahová mi nem öhajunk elkalandozni. Aki azonban eziránt is érdeklődik, olvassa el Kurd Lasswitz két kötetes regényét s ott bámulatos technikai tudással meg alapozott idilleket talál a poétikusan bájos Marslakó „Numék“ról. (Véga.)

Bulgáriába szöktek az Erzberger-gyilkosok.

A két tényi bajor kalandos menekülése a Dunán. — Budapest helyett Bulgáriában akarnak letelepedni a titokzatos gyilkosok.

(Budapest, szeptember 1.) Erzberger gyilkosainak magyarországi bujkálásáról, majd nyomtalan eltűnéséről, most, rendkívül érdekes adatok kerültek nyilvánosságra. Tudvalevő dolog, hogy Nagytényben a már elfogott és letartóztatott Förster-Schulzen kívül még két bajor fiatalember tartózkodott, akik itt Schneider Henrik és Mayer Konrad név alatt éltek, de akikről kiderült, hogy tulajdonképpen Thylessen Henrikkel és König kapitánnyal, Erzberger miniszter gyilkosai azonosak. A két bajor, amint most a budapesti rendőrség hitelesen meg állapította, megszöktek Budapestről amikor Schulzet Nagytényben elfogták, bejöttek Budapestre, hol egy miniszteriumi tisztviselő rejtette őket a lakásán pár napig. Majd vásároltak egy sport üzletben egy gummi csónakot, hamis igazolványokat szereztek, beültek egy autóba, leutaztak Bajára és ott beszállva a gummi csónakba, lefelé eveztek a Dunán. A továbbiakat újvidéki tudósítók a következőkben jelenti:

Az újvidéki Danubius evezősegylet az elmúlt napokban két bajor fiatalembert látott vendégül, akik gummicsonakon jöttek. A bajorok azt mondták, hogy sport emberek és a Duna forrásától indultak el három hét előtt csónakjukkal és le akarnak evezni a Duna torkolatáig, majd onnan Konstantinápolyig. Utjukról sporttudósításokat küldenek német sportlapoknak. Írásaikat az újvidéki evezősök reidben találták és a mérész sportolók még azt is elmondották, hogy utjukban semmiféle zavaró incidens nem történt, csupán Bezdánánál, a Duna magyar szakaszán löttek rájuk a magyar határőrök. A két bajor Újvidéken már Lukács György müncheni mérnök és Heinrich Károly müncheni asztromónus néven szerepelt. Az újvidéki vendégszerető sportegylet elhitte a naiv mesét és a két gyilkos bajor tovább folytathatta útját. Hírek szerint a Magyarországból menekült bajorok végcélja Ruszcsuk, ahonnan Szófiába akarnak menni, mert itt biztonságban hiszik magukat.

Az érdekes híradást hivatalos

helyről még nem erősítették meg, de miután a budapesti rendőrség az Erzberger-ügyben nagyon titkolózik, nagy a valószínűség hogy a két bajor fiatalember Újvidékről jelentett kalandos szökése, fedi a valóságot.

Jubiláló aradi tűzoltók.

A kilencvenéves aradi önkéntes tűzoltó testület. — Istentisztelet, diszközgyűlés, ünnepi gyakorlat. — Megalakult a vármegyei tűzoltó-szövetség.

(Saját tudósítónktól.) Az „Aradi Önkéntes Tűzoltókar“ jubileumi ünnepsége vasárnap folyt le. Szombaton este és éjjel, valamint vasárnap reggel egymásután érkeztek meg a vidéki testületek és kiküldöttek, Erdély és Bánság tűzoltói oly nagy számban jelentek meg, hogy a reggeli gyülekezés alkalmával alig fértek el a tűzoltó laktanya udvarán. Délelőtt kilenc órakor kezdődött meg az impozáns felvonulás, mely festői képet nyújtott. A menet élén haladt a lipovai (lippai) tűzoltózenekar, utána az aradi testület kiérdemesült, valamint alapító és pártoló tagjai Nedelcu Miklós dr. városi tisztviselő, tűzoltóság elnök vezetésével, majd az összes tűzoltótisztek következtek. Hatalmas oszlopot alkottak a megjelent összes testületek tűzoltói, legelől kilencven éves tépett zászlajával a jubiláló aradi tűzoltók Zaráy Jenő parancsnoki vezetésével. Követték őket a lipovai (lippai), az aradi „Astra“ és Textilgyári, aradgái, Aradulnoui (ujaradi), zaderlaci (zadorlakai), vingai, sannicolau-marei (nagyszentmiklósi), periamosi (perjámosi), guttenbruni (hildegkúti), nadlaci (nagyakai), santanai (szentannai), ghioroci (gyoroki), radnai, sannicolau-mici (kisszentmiklósi), meui (borosjenői), petrosani (petrosényi), sibui (nagyszébeni), carei-marei (nagykárolyi), satu-marei (szatmári), timisoarai (temesvári), dettai, cernei (csermői) tűzoltók. A hatalmas menet a gör. kat. katedrálisnál állapodott meg, hol misét hallgatott, majd a Str. Eminescu (Deák Ferenc-uccán) át a Flórián

kápolnához mentek, ahol Szikra Lénárd róm. kath. plébános ünnepi misét szolgáltatott, melynek végzetével papi ornátusában a kápolna bejárójánál a tűzoltókhoz szívet, lelket gyönyörködtető lelkesítő beszédet intézett. Ezután a menetet megindult, s a Bulv. Reg. Marián (Andrássy-téren) a vármegyháza előtt tisztelgett, majd felvonult a városháza emeleti közgyűlési termébe, ahol a diszközgyűlés folyt le, amelyen Aradváros képviselőjében Stefanut Sabin főjegyző vett részt. A közgyűlést Nedelcu Miklós dr. elnök nyitotta meg, utána Zaráy Jenő parancsnok történelmi visszpillantást vetett a jubiláló kar kilencvenéves multjára, míg Szarka László titkár lelkes szavakkal üdvözölte a kar megjelent kiérdemesült öreg tagjait, közöttük Sziankovits Milos ny. főparancsnokot, akiket a jelen voltak nagy ünneplésben részesítettek. A diszközgyűlés után a városi és vármegyei tűzoltószövetség alakuló közgyűlése következett. Az elműki megnyitó után Zaráy Jenő parancsnok, v. megyei járási tűzrendészeti felügyelő ismertette a megalakulás szűkebb ségét, példákkal igazolta a milliárdos állami és magánjavak pusztulását, mit csak jólszervezett tűzoltósággal lehet megakadályozni. Egyhangú határozattal kimondották a szövetség megalakulását, s annak vezetőségét így alakították meg. Elnök: Lazar Agoston dr. vármegyei alispán, alelnökök Nedelcu Miklós dr., városi ügyész, Suciu Traian főszolgabíró, főtitkár Zaráy Jenő, jegyző Zsák András, pénztáros Szarka László. Zaráy parancsnok indítványára Károly trónörökös Öfenségét, a szövetség védnökét és Mocsonyi Antal fővadászmestert, a szövetség elnökét a közgyűlés távirattal üdvözölte. A vármegyei szövetségi szabályzat ismertetése után a gyűlés véget ért. Délben a „Fehér Kereszt“-ben 200 terítékes bankett volt, melyen a vendégeket Zaráy parancsnok üdvözölte, majd Demidor carei-marei (nagykárolyi) parancsnok, Brandt István, Fekete Péter (Salonta-mare), Csenkey Károly (Aradul-nou) tartott beszédet. Délután 4 órakor a tűzoltólaktanyában kezdetét vette a jubileumi gyakorlat. A város részéről megjelent Stefanut Sabin, Dolga Imre, s a nagyszámú előkelő közönség töltötte meg a fentartott helyeket. Több iskola szerelést és mintagyakorlatot mutattak be Haller Imre szakaszparancsnok vezetésével az aradi tűzoltók. Igentetszett a közönségnek a fecskendő egyéni szerelési, valamint a réhammászási verseny. Az előbbiben Rácz János, Kelle Béla és Tomaj János, az utóbbiban, amely elég izgalmas volt, Borbély, Kálmán, Popovity Iván és Rácz János nyertek értékes díjakat. A két komplikált támadási és életmentési gyakorlatot Zaráy Jenő parancsnok vezette, majd ezután a városi tűzoltóság Mihajlovits Gyula parancsnok vezetésével az Imperatut Traian (Attila)-téren a vendégtűzoltóknak bemutatta az autó fecskendőt. Este a Fehér Kereszt-ben társasvacsora volt, amely alkalmával ünneplés keretében adták át az aradi önkéntes tűzoltók Nedelcu dr. elnöknek a hatalmas fényképtáblát. A jubileum alkalmával a karban előléptetés is volt: Má-

riássy István tiszthelyettes, Popovits Iván törzsörökmester, Maurer Simon őrparnacsnök, Török Ist-

ván rajvezető lett. A jubileumi ünnepségen mintegy ötszázan vettek részt.

Emlékoszlopot emel Arad megye

Az arad-oradeamarei vasutvonal jelentőségének megörökítése. — Márványobeliszka hirdeti a közvetlen vasutvonalat a Dunától a Tiszáig.

(Saját tudósítónktól.) Már több mint egy esztendeje, hogy megnyílt a Nadab-Szalonta közötti közvetlen vasuti forgalom és ennek az oly sokáig nélkülözött sínpárnak a lefektetésével létrejött a közvetlen kapcsolat Arad és Oradea-mare között. Hogy milyen nagyfontosságú ez az új vonalszakasz, azt fölösleges is hangsúlyozni. Megvalósulhatott végre a régi terv: a Tiszát a Dunával egy hosszú közvetlen sínpár köti össze, gazdasági és kereskedelmi szempontból milliókra menő megtakarítást jelent ez, mert Máramaroszigettől Orsováig szinte megszakítás nélkül egyfolytában lehet utazni, a nagy kerülők és fölösleges átszállások nem rabolnak el

többé időt és pénzt. Arad megye méltóképpen megadandó emlékekkel akarja megörökíteni ezt a tényt, ami kétségkívül az utóbbi évtizedek legnagyobb vasutechnikai teljesítménye Romániában. Nadab község állomásán, ahonnan tulajdonképpen az új sínpár kiágazik, hatalmas méretű márványobeliszka emelnek, amely hirdetni fogja az új sínpár keletkezésének idejét és gazdasági jelentőségét. A meggye az obeliszka elkészítéséhez szükséges összeget részben társadalmi úton, részben állami támogatás útján akarja előteremteni. Az emléket értesülésünk szerint Laddea Romulusz a tehetséges aradi szobrász készítené és amint a szükséges összeg együtt van, neki is látna a munkának.

Elfogott betörővezér.

Izgalmas harc az aradi vasuti állomáson.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny részletesen beszámolt a napokban egy vakmerő betörőbanda két tagjának letartóztatásáról, akik özvegy Ilcsné aradi lakos házába hatoltak be és onnan nagyobb értékeket loptak el. A két betörő — Turcean János és Gostola — Werkerle József — csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki az aradi ügyészség fogházából, ahol rablás miatt voltak elítélve. A rendőrségi nyomozás utólagosan megállapította, hogy a bandának van egy harmadik tagja is Popa Tódor, aki a tulajdonképpeni vezére a bandának, amely Popa vezérése alatt számos büncselekményt követett el Aradon és a környékbeli községekben. Popa Tódornak eddig sikerült megmenekülni a rendőrség nyomozása elől, azonban ma délelőtt szenzációs körülmények között letartóztatták az aradi állomáson.

Azt előzőleg már megállapította a rendőrség, hogy Popa Tódor kisjenői illetőségű és azonnai táviratozott az ottani csendőrségnek, hogy a betörővezért tartóztassa le. A csendőrök megjelentek Popa Tódor lakásán, aki amikor meg látta a közeledő csendőröket, elbujt az ágy alá. A csendőrség tudta, hogy Popa Tódor Kisjenőn tartózkodik, ezért házkutatást tartott lakásán, felkutatták a pincét, a padlást, az összes helyiségeket, csodálatosképpen azonban nem jutott eszükbe, hogy az ágy alá nézzenek. Az eredménytelen kutatás után távoztak a csendőrök és amint kiléptek a kapun, látták, hogy Popa Tódor kiugrik egy ablakon és a kukoricás felé rohan. A csendőrök üldözőbe vették, több lövést adtak le utána, erre Popa Tódor előkapta revolverét és rálőtt a csendőrökre, de nem talált. Az üldözést tovább folytatták, azonban a veszedelmes ember eltűnt a kukoricás utvesztőjében. A csendőrség táviratilag értesítette az aradi rendőrséget az eredménytelen hajszáról. A rendőrség valószínűnek tartotta, hogy a betörő

Aradra jön, ahol könnyebben bujkálhat és folytathatja vakmerő tetteit. Ezért a detektívek állandóan szemmel tartották az Aradra érkező vonatokat. Ma délelőtt aztán az egyik beérkező vonatból ki is szállt Popa Tódor, vizsgálódva körülnézett és megpróbált a vagonok között eltűnni. Zevelcuta János detektív, aki két rendőrrel várta a vonatokat, észrevette Popa Tódort. Azonnal üldözésére sietett és a vagonok között két oldalt próbált megközelíteni a betörővezért. Az észrevette üldözőit és a vagonok alatt bujkálva próbált eltűnni előlük. Zevelcuta a külső vágányokra sietett és éppen akkor ért egy vagon elé, amikor a betörő az alól akart kibujni. A detektív megragadta, heves küzdelem fejlődött ki közöttük és a hamarosan megérkező rendőrök segítségével sikerült Popa Tódort bilincsekre venni és ugy szállították el az aradi rendőrségre. A rendőrség folytatja a nyomozást a banda többi tagjainak kézrekerítésére.

Sikkasztással vádolt CFR. főfelügyelő

Az aradi vasutigazgatóság Mandrea Demeter soronkívüli áthelyezését kérte.

(Saját tudósítónktól.) A sikkasztással vádolt Mandrea Demeter CFR. főfelügyelő ügyében a Radulescu főfelügyelő elnöksége alatt működő fegyelmi bizottság a mai napon befejezte a vizsgálatot, amelynek eredményeképpen a százharmincezer lejes sikkasztás beigazolást nyert, még pedig a vasuti pénztári könyvek rovacsolása és a kihallgatott tanúk vallomásai alapján. A lefolytatott vizsgálat összes aktáit a delegált vizsgálóbizottság betervezte Pop Octavian kerületi vasutigazgatóhoz, aki ennek alapján elrendelte Mandrea főfelügyelő további fizetésének beszüntetését és szolgálatát elváltatva a bukaresti vezérigazgatósághoz kerülnek, amely végső fokon dönt a régen húzódozó ügy-

ben. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a vasutigazgató az aktákkal kapcsolatosan külön felterjesztést intézett a közlekedésügyi minisztériumhoz és ebben Mandrea Demeter főfelügyelő sürgős áthelyezését kérte. Magára az ügy lényegére nézve pedig azt

az információt kaptuk, hogy a mennyiben Mandrea nem él felterjesztéssel és nem kéri a vizsgálat kiegészítését, úgy a vasut részéről a fegyelmi vizsgálat teljes befejezést nyert és most már rövidesen megkezdődik a rendőrségi bünyügyi vizsgálat bevezetése.

Angyalokat csinált az ezredes leánya.

Tömeges bűnös magzatelhajtás az aradi szülészeti klinikán. Az aradi rendőrség számos tiltott műtetet bizonyított a főszülésznőre és segítőitársára

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség tegnap letartóztatta az aradi szülészeti klinika főszülésznő-asszisztensnőjét és a klinika egyik növendékét. A letartóztatottak azzal vannak vádolva, hogy számos tiltott műtetet hajtottak végre. Annyit beismertek, hogy két esetben tényleg csináltak tiltott műtetet, az ellenük felsorakoztatott többi vádakot azonban tagadják. A szenzációs letartóztatásokról a következő részleteket jelenti a Közlöny munkatársa:

Kirschner Erzsébet, a szülészeti klinika asszisztense és főszülésznője több mint két éve van a klinika szolgálatában. A csernovitzi klinikáról szerződött el Aradra és a legjobb bizonyítványokkal rendelkezett. A főszülésznő megbízható és intelligens munkaerőnek bizonyult és a klinika orvosai soha semmitféle kifogást nem találtak működése ellen. Kirschner Erzsébet különben előkelő uricsaládból származik, egy volt osztrákmagyar ezredesnek a leánya. A napokban Sumanan Florica klinikai növendék összegezte jobbkézét és dr. Mager Aurél orvos kezelés céljából meglátogatta őt a betegszobában. Feltűnt azonban az orvosnak, hogy egy másik ágban Josana Gita klinikai növendék fekszik, aki az orvos kérdésére azt válaszolta, hogy rosszul érzi magát, elrontotta a gyomrát és nagy fájdalmai vannak. Dr. Mager meg akarta vizsgálni a beteget, a növendék azonban ez ellen erősen tiltakozott. Ez a viselkedés felkeltette az orvos gyanúját, aki jelentést tett az esetről dr. Albu igazgató-főorvosnak. Az igazgató megvizsgálta Josana Gitát és megállapította, hogy tiltott műtetet hajtottak rajta végre. A leány a kérdésekre eleinte egyáltalán nem akart válaszolni, később azonban beismerte, hogy a műtetet a főmadám végezte. Az igazgató-főorvos ezzel jelentést tett a rendőrségnek, ahol elrendelték Kirschner Erzsébet és Josana Gita letartóztatását. A rendőrség meghallgatta ki a gyanúsítottakat, a kik a keresztkérdések sulya alatt bevallották, hogy a vádak igazak. Josana Gitát Kirschner Erzsébet most már másodízben operálta meg. Először januárban, amikor a leányt lakásán ápolták, másodszor most, amikor a klinikán próbálta eltikolni a bűnös üzemeket. A rendőrség megállapította, hogy Kirschner Erzsébet rendszeresen foglalkozott magzatelhajtással. Ed dig is több pozitív adat birtokába jutottak, amelyek alapján a rendőrségre idézték Bocis Florát, a szülészeti klinika egy másik növendékét, aki azután még több adatot juttatott a rendőrség birtokába. Az a gyanú, hogy Kirschner Erzsébet idézte elő Tóth Gé-

borné tragédiáját, aki a múlt hónap elején magzatelhajtás következtében meghalt. Ma kihallgatták a szülészeti klinika személyzetét, akiknek vallomásaiból megállapítható, hogy Kirschner Erzsébetet számos aradi családhoz hívták és többek előtt már régen gyanus volt a főmadám viselkedése. Josana Gita bevallotta még, hogy Kirschner Erzsébet beavatta őt is a magzatelhajtás titkaiba. A kihallgatottak valószínűnek tartják, hogy a főszülésznő Josana Gitával együtt folytatta üzemét, mert minden esetben a családok meghívására együtt távoztak, így az a feltevés, hogy Josana Gita asszisztált Kirschner Erzsébet tiltott műtetjeinél. A letartóztatottakat ma az ügyészség fogházába szállították, a rendőrség azonban tovább folytatja a nyomozást, a mely előreláthatólag még szenzációs részleteket fog kideríteni a magzatelhajtók bűnös manipulációjából.

Volt aradi kereskedő telemének vandorutja Aradon át

Egy hélig utazott Adler Lipót holttest'e Clujtól Lugosig.

(Saját tudósítónktól.) Egy héttel ezelőtt adtunk hírt arról a megdöbbentően lesújtó tragédiáról, amelynek áldozata Adler Lipót volt aradi kereskedő lett. Az életerős, alig negyvenévesztendős ember, akinek kiterjedt rokonsága van Aradon, szerencsésen végigverekedett az ötesztendős háborút, s amikor békés polgári foglalkozásához visszatért, elmebaj támadta meg, amelynek gyógyulását a cluji idegsznanatóriumban kereste. Itt történt vele — mint meg irtuk — a megdöbbentő tragédia: a felügyelet nélkül hagyott beteg idegrohamában leforrázta magát s a szerencsétlen ember néhány napi irtózatós szenvedés után borzalmas égési sebeibe belehalt. A tragikus sorsu kereskedő még hol ten sem tudott nyugodni. Az eredeti terv szerint Adler Lipótot az elmúlt vasárnap délelőtt akarták eltemetni. Az utolsó pillanatban azonban távirat érkezett Clujra az elhunyt kereskedő Lugojon lakó édesanyjától, aki azt a kívánságát fejezte ki, hogy tragikus halállal elhunyt fiát ne Clujon, hanem Lugojon temessék el. — A gyászszertartásra összegyűlkezett rokonok, hozzátartozók természetesen eleget tettek az anya kívánságának. A clujli temetés elmaradt, s sürgős intézkedés tör-

tént, hogy a holttestem késelelem nélkül utam indíttassék Lugoira. A kétségbeesett anya várta a fia holttestének megérkezését, de hasztalan. Napok múltak el, de a tragikus sorsu Adler Lipót várórló holttestéről semmi hír sem érkezett. Teljes egy hétig tartott

ez a kétségbeesett bizonytalanság, míg végül a tetem szombat délután megérkezett Lugoira, ahol vasárnap délelőtt végre örök nyugalomra helyezték a sokat szenvedett, még a halálában is zaklatott vándorutat tett volt aradi kereskedő holttestemét.

SPORT

Románia válogatottjai a külföldön.

Csehszlovákia—Románia 4 : 1 (2 : 0) — Drezda—Cluj 5 : 1 (2 : 0)

Csehszlovákia—Románia 4:1 (2:0) Nem sok reménnyel indult utnak a román válogatott csapat Prágába, mert a TAC legjobbjai nem vettek részt annak idején a váradai válogató mérkőzésen és a kolozsváriak Németországba utaztak. Ennek dacára a cluji 6:0-as vereséget a mostani eredménnyel a válogatott valamennyire mégis kiköszörülte. A jelentések szerint Románia válogatottja lelkes, szép játékot produkált. A mérkőzés lefolyásának részleteiről hiányzik a jelentések, de a két csapat valószínűleg a következő összeállításban vette fel a küzdelmet:

Csehszlovákia: Staplík—Perner, Steiner—Kolenaty, Kada, Stepan—Mraz, Rysavi, Zdarszky, Lastovicka, Rohlicek. **Románia:** Ritter—Bartha, Székely—Csillag, Vogl, Weichelt—Tanzer, Ströck, Schiller, Semler, Kiliamovits. **Bíró:** Mutters (Hollandia).
Drezda—Cluj 5:1 (2:0) A Drezdában lejátszott mérkőzés eredménye elég kielégítő az idegenben vendégszereplő Clujra, amely a következő összeállításban szerepelt: Lázár—Pollák, Málnássy—Fazekas, Tóth, Tritsch—Istvánffy, Schulz, Rakitovszky, Bonciucat, Deutsch.

Vasas vándordíj Aradon

AMTE—AAC 1:1 (1:0).

Durvaságokban bővelkedő mérkőzés, melynek következménye a második féldő 37 percében Morocz kiállítására lett. Általában az AMTE támadott többet, míg az AAC szokott formájában alul szerepelt. Az AAC csapán Singer biztos játéknak és Baloghy gyönyörű védésének köszönhető, hogy vereséget nem szenvedett. Kezdes után az AMTE nagy fölénybe került és Morocz hamarosan goalt is fejez, de a bíró offside miatt nem adja meg. Majd Morocz lesüt, beadását Braun Stoffához passzolja, ki az öfösről védhetetlen goalt is a 32-ik percen (1:0). Az AMTE továbbra is támad, Csapó büntetője Baloghy előtt kapufára ugrik, melyből tumultus után majdnem goal esik. A második féldőben már sokkal változatosabb a játék. Az elején mintha az AAC támadna, egy kornert is elér, de utána visszaesik és az AMTE sorozatosan támad. A 32. percen Cégka erős lövését Perveiler kézvel üti, a 11-est Pálinkás goalba lövi, bár Heisler majdnem védte.

Országos atlétikai verseny Aradon.

Jól sikerült országos, egyúttal jubiláris atlétikai versenyt rendezett az AAC, mely három új rekordot eredményezett. Részletes eredmények:

Handicap számok. 200 m: 1. Péter (KAC) 23.6 mp. előny nélkül. 2. Spitzer (CAMP) 6 m. e. 3. Hegedüs (ATE) 10 m. e. 800 m: 1. Baky (AAC) 2 p. 07 mp. 8 m. e. 2. Wild M. (CAMP) e. n. 3. Nagy (AAC) 18 m. e.

Junior szám. Súlydöntés: 1. Podvarcsek (CAMP) 10.57 m. 2. Zanonfi (ATE) 9.32 m. 3. Licker (AAC) 9.14 m.

Senior számok. 100 m: Urbán Iván vándordíj. 1. Péter (KAC) 11.2 mp. 2. Bergenthal (TAC). 3. Bíró (KAC). 400 m: 1. Korom (CAMP) 53.6 mp. 2. Kozovits (TAC). 3. Kormos (KAC). 1500 m: Szathmáry János vándordíj. 1. Kabát (AAC) 4 p. 21.8 mp. 2. Wild II. (CAMP) 3. Kuntschik (ATE)). — 300 m: 1. Márton (CAMP) 9 p. 39.8 mp. 2. Wild M. 3. Wild Gy. mindkettő (CAMP). 1000 m. staféta (100×200×300×400) 1. KAC csapata (Bíró, Szabó, Péter, Kormos) 2 p. 10.6 mp. **orsz. rekord.** 2. AAC csapata (Stefán, Licker, Baky, Kabát). 3. TAC csapata. A mérkőzés fél idejében volt a 4×1000 m. staféta. 1. AAC csapata 11 p. 36.2 mp. **orsz. rek.** 2. CAMP. 3. ATE. — Magasugrás ötös csapatversenyben Eckhardt István vándordíjért 1. AAC csapata átlag 160.4 cm. (Stefán, Török, Gallov, Kabát, Kolumbán). Egyénileg 1. Stefán (AAC) 175 cm. 2. Russu (Umirea) 175 cm. 3. Török (AAC) 162 cm. 181 és fél cm.-re tett lécut Stefán harmadszorra hajszálmira ütötte. — Rudugrás 1. Pálinkás (AAC) 293 cm. 2. Barabás (CAMP) 288 cm. 3. Fetter (KAC) 284 cm. Gyenge eredmény. — Diszkoszvetés. 1. Podvarcsek (CAMP) 37.95 m. 2. Spolartch (CAMP) 37.13 m. 3. Péter (KAC) 34.35 m. — Távolugrás (rek. jav. kis.) Fischer (TAC) 6.70 m. második ugrásra éri el. A legértékesebb rekordja a versenynek. Pontversenyben 1. CAMP. 2. AAC. 3. KAC. A verseny után az értékes tiszteletdíjak és érmek kiosztása következett.

0 Footballmatchek. Bajnoki mérkőzések: **Salonta-Mare:** Bihorul—NSC 3:0 (1:0). **Meglepetést — Carei-Mare:** NK. Victoria—Mak kabca 1:0 (0:0) H. oszt. bajnoki. — **Barátságos mérkőzések.** NAC —MSE 5:1 (2:1). A NAC revanchet vett multkori legyőzőjén. A goalokat Palló (2) Drescher, Romay és Répássy, azaz Matek lőtték. **Bíró Horváth, Arad.** **KAC—Victoria 2:1 (1:0).** A KAC goaljait Heim, a Victoria goalját Vince lőtte. **Bíró Cincár.** — **Stotter serleg.** Timisoara, Kadima—Hakoah 1:0 (0:0). Hakoah fölénye jegyében lefolyt mérkőzés, de a csatársora goalképtelen. A goalt 11-ből Rosenberg lőtte. Így a Hakoah máris kiesett.

0 Pankotai Spára I.—Victoria (Arad) 2:2. Goallovók Tibtizer (Spárta) és Sinkó (Victoria.)

0 Magyar válogatottak mérkőzése. Budapestről jelentik: Magyarország—Lengyelország 4:0 (3:0). A Budapesten lezajlott negyedik magyar—lengyel válogatott mérkőzés a magyar csapat fölényes győzeimével végződött. Az első féldő első husz percében még gyakran zavarba hozta a lengyel csatársor gyorsaságával a magyar védelmet, de ezután kialakult a magyar fölény és egymásután ére három gól a lengyel kaput. Csontos, Takács és Orth lőttek egy-egy gólt, egy gól pedig a lengyel hávéd őngólja volt. A második féldőben a lengyel csapat már nem támadott, csak elszántan védekezett. A magyar csapat a következőképen állt fel: Fischer (VAC) — Mandl, Senkey (MTK) — Borsányi (BTC), Nadler (MTK), Bartos (Törekvés) — Braun, Takács, Orth, Csontos, Jenny. A mérkőzést 40.000 főnyi közönség nézte végig. Előzőleg Magyarország II. osztályu válogatottja vett revansot Ausztria II. osztályu válogatottján, amelyet 1:0 arányban győzött le.

0 A Meteor országos kerékpárversenye. A mult vasárnapról elmaradt kerékpárversenyt vasárnap rendezte meg a Meteor csekély érdeklődés mellett. Az országos verseny címet a TMTE kerékpárosai adták meg. Eredmények a következők: Kezdők versenye 4000 m. 1. Hegedüs (Meteor) 7 p. 26 mp. Pontverseny 12000 m. 1. Hermann (AMTE.) Ijvisági verseny 4000 m. 1. Bakos (AMTE) 7 p. 39 mp. Old-boy verseny 4000 m. 1. Román Gy. (Egyer értés) 8 p. 10 mp. Augusztusi nagydíj (főverseny) 1. Reinich Fidél (Meteor) 1 óra 44 p. 53.6 mp. 2. Szabó (Meteor.) 3. Hermann (AMTE.) Mindvégig Szabó vezetett s csak a cél előtt nem sokkal szökök meg Reinich. Egyesületi zártverseny, 4000 m. 1. Szücs M. 7 p. 27 mp.

0 Gaiamblovó verseny Aradon. Szépszámu és elite közönség előtt rendezte az aradi „Juno“ vadásztársaság céllovó versenyét, mely meglepően jól sikerült. Részletes eredmények: Megnyitó verseny. 15 üveggömbre 15 m. távolságra 1. br. Bohus Zsigm. Főverseny 10 élő galamra 28 m. távolságra 1. br. Bohus Zsigm. Páros üveggömb verseny 5 pár üveggömbre 12 m. távolságra 1. Sármezey Antal. Handicap verseny egy élő ga-

lambrá 1. Tormay Temesvár. Távhandicap 10 üveggömbre 1 br. Bohus László. Vigaszverseny egy élő galambrá 26 m. távolságra 1. Gh. Manu tábornok.

A JÓ GYAKORLAT
fontos mindenkinek!
Elismert külföldi órágyárak legjobb gyártmányai **KAPITÓK:**
C S Á K Y.
égnél Aradon, a városházával szembeni épületben

Osszehívják a magyar nemzetgyűlést.

A magyar miniszterek elutaztak Genfbe.

(Budapest, szeptember 1.) A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a magyar nemzetgyűlést szeptember ötödikére hívták össze. Ugyancsak a távirati iroda jelentése szerint Bethlen István gróf és Daruváry Géza külügyminiszter is elutazott Genfbe. Lapértésülések szerint gróf Apponyi Albert a Népszövetség mostani genfi ülészakában a kisebbségi jogokról hosszabb beszédet fog mondani. Indítványozni fogja, hogy amennyiben a kisebbségi jogok kezelése miatt az államok között konfliktus keletkezne, a döntést bízzák választott bíróságra. A választott bíróság egy-egy tagját a szembenálló felek neveznek meg, elnökül pedig egy semleges államférfit választanak meg.

Védekezés a hamis postautalványok ellen.

Ovatosságtól rendszabályok az utalványok kiltetésénél.

(Saját tudósítónktól.) A Bucuresti postavezérgazgatóságtól ma érdekes rendelkezéseket tartalmazó leirat érkezett az aradi postafőnökséghez. A leirat elrendeli, hogy **külföldre pénzt ezenül csak a központi devizahivatal engedelmével lehet postán küldeni.** Ezt az engedélyt a postahivatalok útján kell kérni és a posta kézbesíti a megkapott engedélyt is. Külföldre szóló értékűküldeményeknél nyitva kell a pénzeslevelet vagy értékcsomagot a postára vinni, ott a postatisztviselők ellenőrzik, hogy a tartalom megfelel-e annak az összegnek, amely fel van tüntetve a borítékon és azután közösen pecsételik le a levelet. A postagazgatóság elrendelte ezenkívül, hogy a postautalványokat addig nem szabad a címzettnek kifizetni, amíg a feladó állomást táviratilag meg nem kérdezik, hogy a befizetés tényleg megtörtént-e.

Így akarja a postavezérgazgatóság az utóbbi időben sürin előforduló postautalványcsalásokat megakadályozni.

Olcsón csak STRASSER
divatruházában vásárolhat Aradon a Lutheránus templommal szemben.

HIREK

Az olvasóhoz.

*

A szinte végnélküli drágulás pusztító rohamában talán az újság az egyetlen, amely több mint háromnegyed éve küzdi az áradat ellen, s január óta nem emelte az árakat. Azóta azonban a munkabéreknek, a papír árának, valamint a papír vámilletékeknek horribilis emelkedése súlyos, elviselhetetlen terheket rótt a lapvállalatokra. A kiadóhivatalok hosszú időn át viselték ezt a lapelőállításal járó kiadástöbbletet, abból egyetlen banit sem háritották át az olvasóközönségre. Az idők folyamán azonban a költségek olyannyira felszaporodtak, hogy a lapok, amelyek immáron egyedül maradt védővárai a kisebbségi érdekeknek, kénytelenek a költség-többletet elenyészően csekély hányadát megosztani a közönséggel olyképen, hogy egyelőre a lapok példányonkénti eladási árát emelik. Az áremelés igen jelentéktelen, s mindössze annyi, hogy

a hétköznapi lappá danyok ára ezentúl 4 le, vasárnapi lapok ára pedig 5 le! lesz.

A lap árát nem egyedül mi emeljük ebben a mértékben, hanem közös megegyezéssel az összes aradi, erdélyi és bánáti kisebbségi napilapok. Hisszük és reméljük, hogy ez a jelentéktelen áremelés olvasóközönségünknek belátásával fog találkozni, s a mi régi olvasótáborunk a jövőben is változatlan szeretettel övezi körül és támogatja továbbra is lapunkat, amely mindenkor a legmesszebbmenő áldozatokat hozta meg magyar kisebbségi küldetésének méltó és becsületos betöltésére.

— Marad a magyar földművelési miniszter. Budapestről jelentik: Szabó István földművelésügyi minisztert tegnap délután magánkihallgatáson fogadta Horthy kormányzó s ezen változatlan bizalmáról biztosította Szabó Istvánt. Így a földművelési miniszter továbbra is a kabinet tagja marad. A kihallgatással kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, minthogyha Szabó István földművelésügyi minisztert a Magyar Erdemrend nagykeresztjével tüntette volna ki a kormányzó. Ez a hír nem felel meg a valóságnak.

— Új zárórendelet. Az aradi államrendőrséghez ma délelőtt rendelet érkezett az étermek, kávéházak és egyéb nyilvános helyiségek zárójára vonatkozólag. A rendelet kimondja, hogy az első osztályú vendéglők 1 óráig, a második osztályúak 12 óráig, a harmadik osztályúak pedig este 10 óráig tarthatók nyitva. Ez a rendelkezés a régin nem változtatott, csak annyiban módosult, hogy záróhosszabbításról ezentúl naponként szó sem lehet. Annak a vendéglő, kávéház vagy más nyilvános helyiségnek a tulajdonosa, aki záróra hosszabbítást akar, forduljon kérvénnyel a rendőrprefektúrához, amelynek joga van állandó meghosszabbítást adni.

— Bucuresti diákok aradi látogatása. A bucarestii kereskedelmi és ipari főiskola negyven növendéke Reducan tanár vezetésével szeptember 5-én Aradra érkezik. Aradon csak egy napig tartózkodnak és meg-

tekintik az Astra és textilgyárakat, majd tovább utaznak Bécsbe. A diákok aradi tartózkodásuk alatt a város vendégei lesznek.

— Nagy orkán Dobrogeában. Brailából jelentik: Tegnap borzalmas orkán dühöngött Medzsidie dobrogeai falu és környéke felett, mely aztán átterjedt Braila vidékére is. Az orkánt eső követte, a vizár elöntötte a Medzsidie-Dorobantul vasútvonalat, a közlekedés egész Constantiaig megsemmisült annyira, hogy már Bucurestiben nem is adtak ki jegyet a vasútvonalra. A többi irányban csak átszállással bonyolítható le a forgalom. Az esőt megelőző orkán olyan hatalmas volt, kivált Brailán, hogy fákat tépett ki, háztetőket hordott el, épülő házakban óriási károkat okozott, a Duna partján levő uszályhajókat letépte a rakodópartról s a Duna nyílt vizére dobálta. Igen sok ember hajléktalanná vált.

— A római katolikus gimnázium érettségi bizonyítványai. Az aradi római katolikus gimnázium abszolváló vizsgát tett növendékeinek tegnap délelőtt osztották ki az állami liceumban az abszolváló bizonyítványokat. A bizonyítványok korábbi kiadását meggátolta az, hogy a kellő nyomtatványok nem érkeztek meg pontos időre a timisoarai tankerületi főigazgatóságtól. Érdekes, hogy valamennyi diáknak, mielőtt megkapta érettségi bizonyítványát, a városházán kapott aktaszámmal igazolni kellett állampolgárságát. Tudvalevőleg ezekkel az érettségi bizonyítványokkal sem a belföldön, sem pedig a külföldön nem lehet egyetemre beiratkozni, belföldön felvételi vizsgát, külföldön pedig új érettségi vizsgát kell tenni a római katolikus főgimnázium most végzett növendékeinek.

— Elgázolt katona. A radnai csendőrség ma jelentette az aradi királyi ügyészségnek, hogy tegnap délután a Radnán keresztülhaladó udvari vonat elütötte Ghierghiene Miklós 22 éves közkatona. A könnyebb sérülést szenvedett katonát a lipovai (lippai) kórházban ápolják.

— Uccai inzultus egy feljelentés miatt. Feltűnést keltő incidens történt ma délután az egyik forgalmas aradi uccán. Ifj. Institoris Anial Gyula, a Genius lapvállalat ügynöke megtámadta Zala Bélát, a vállalat igazgatóját és tetleg inzultálta őt. Zala visszautotta az ügynököt, mire a rendőrség beleavatkozott s igazolás céljából mindkettőjüket a rendőrségre vitte, ahol aztán tisztázódott a helyzet. Mint a Közlöny is megírta, a Genius irodalmi vállalat a rendőrségnél feljelentést tett ifj. Institoris Gyula ügynök ellen, aki ma váratlanul visszatért Aradra s az uccán találkozva, megtámadta a vállalat igazgatóját. A rendőrségen kiderült, hogy a harcias Institoris tényleg nem tud elszámolni a felvett pénzekkel, mert az 50 ezer lejből egyetlen banit sem találtak nála. A hűtlen ügynököt a rendőrség őrizetbe vette.

Vigjáték műsor!

Fatty a benzinkirály

5 felvonás és

Ki az ur a házban

2 felvonás **FATTYVAL.**

Ma kedden utoljára az

APOLLOBAN

Románia külügyminisztere Genfben.

Kimélyül a Jugoszláv-román főviszony. — Románia csak akkor ismeri el a szovjetkormányt, ha az lemond Besszarabiáról.

(Belgrád, szeptember 1.) Az eredményes Laibachi kisanantkonferencia után Duca és Marinkovics szerb külügyminiszter a genfi Népliga ülésén találkoztak ismét. Laibachban a két külügyminiszter megbeszélte azokat a függő kérdéseket, amelyek a Pasics-kormány alatt elintézetlenek maradtak. A találkozó nagy erkölcsi eredménnyel végződött és úgy román, mint jugoszláv politikai köröknek az a nézetük, hogy a román-jugoszláv szövetségi viszony ezáltal még jobban kimélyült. Alta ideán a népliga ülésén szereplő összes kérdések tekintetében meg egyezés jött létre a kisanant államok között. Ez kitűnik Duca kül-

ügyminiszter nyilatkozatából is, aki eltávozása előtt a sajtó képviselőinek a következő kijelentést tette:

— Boldognak érzem magam, hogy Jugoszlávia új külügyminiszterével Marinkovicsal találkozhatam. A két állam közötti függő kérdésekben elvi megállapodás jött létre és a szomszédos jóviszony Jugoszlávia, valamint Románia között barátságosabbá vált.

Belgrádi politikai körök véleménye szerint Csehszlovákia és Jugoszlávia kimondották a szovjet kormány elismerését. Románia azonban csak az esetben ismeri el a szovjet kormányt, ha Oroszország deklarálja Besszarabiának Romániához való csatlakozását.

Megkezdődött a Ruhr-vidék kiürítése.

Aláírják a hatalmak a londoni egyezményt. — Az örömhírre a newyorki újságok nagy hangon támadt.

(London, szeptember 1.) A Reuter Távirati Iroda jelenti, hogy a londoni egyezményt szombat délután egy órakor írták alá Londonban a különböző államok képviselői. Gazdasági körök véleménye szerint az egyezmény aláírása új lehetőségeket nyit meg a német gazdaság számára s az eddigi nyomászó pénzügyi pár napon belül véget ér. Newyorki jelentés szerint a londoni egyezmény elfogadásának híre open a minisztertanács idején érkezett Washingtonba. Coolidge elnök, aki a minisztertanács elnökölt, rendkívül örült a kedvező hírek. Az összes amerikai lapok azonnal kü-

lönkiadásban jelentették a nagy eseményt. Egész Amerikában és különösen a pénzügyvilágban nagy meglepetést keltett az egyezmény elfogadása. A tőzsde nagy hangon reagált a hírré: az összes európai valuták jelentékenyen megszilárdultak.

Herriot francia és Theunis belga miniszterelnök Marx német birodalmi kancellárhoz levelet intéztek, amelyben bejelentik, hogy kormányaik megtették az intézkedéseket a dortmundi zóna és a Ruhr-vidék körüli területek kiürítésére. A mai nappal pedig már meg is kezdték az egész Ruhr-vidék gazdasági kiürítését.

Kloroformos rablókat fogtak Aradon.

Ki akartak rabolni egy ujaradi dúsgazdag asszonyt. — A banda négy tagját letartóztatta a rendőrség.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség ébersége egy vakmerő rablási talán gyilkossági kísérletet akadályozott meg ma délelőtt. A rendőrségnek bizalmas uton tudomására jutott, hogy Ujaradon a csendőrség közelében egy idősebb, dúsgazdag özvegyasszony háza körül gyanus alakok ólálkodnak. A detektívek észrevették, hogy egy idegen ember fel-alá sétál a ház előtt és később a hidon keresztül Aradra jött. A detektívek mindent követtek az ismeretlen, aki egyenesen a városligetbe ment. Nyilván észrevette, hogy nyomon követik, mert futólépésben próbált eltűnni a detektívek szemel elől. Azok azon-

ban utanaszalaadtak és a gyanus embert sikerült elfogni. Zsebeit kikutatták és revolvert és több névre kiállított gyanus igazolványt találtak nála. Vállalóra fogták és bevallotta, hogy négy társával az ujaradi özvegyasszonyt ki akarták rabolni. Az elfogott ember segítségével a volt keményítő gyár telepén meg sikerült a banda három tagját elfogni. Az volt a szándékuk, hogy az özvegyasszonyt elaltatják vagy ha ez esetleg nem sikerül, akkor meggyilkolják. A banda ötödik tagja ugyalátszik neszét vette társai letartóztatásának és megszökött. A rendőrség széleskörű nyomozást indított kézrekerítésére.

— Rendőrök világtalálkozója Bécsben. Bécsből táviratozzák: A második rendőr-világtalálkozást most fejezték be Bécsben. Érdekes, hogy az esperanto tanácskozásait az esperanto nemzetközi nyelven folytatták. A kongresszus főképen rendőri szakszótár megszerkesztésével és kiadásával, valamint a gyermekvédelem nemzetközi megszervezésével foglalkozott.

— Bérlejen Kerpel könyvtárában — Az aradi Izraelita Internátus elfogad iskolai tanulókat beutalásra és correpetálásra. Prospektus kérendő Arad, Str. Alexandru Gavra 19. szám.

Tristan és Izolda

XII-ik századbeli legenda. — 2 részben. 12 felvonásban.

I. rész

még ma kedden és szerdán az

Urániaiban.

Az aradi Marosparti Mozdószínház

Csak 2 napig.

A nagymama kedvence.

Vigjáték 5 felvonásban.

Kedd és szerda

Kettős

kacagó műsor.

Egy előadásban, 10 felvonás.

Csak 2 napig.

Muszkából

tengerész

Vigjáték 5 felvonásban.

Főszerepben: Harold Lloyd - „Ö“

— Osztrák író öngyilkossága. Bécsből jelenik: Müller Róbert ismert író tegnap délután a Práterben revolverrel mellbe lötte magát. A mentőegyesület orvosai a Rudolf kórházba vitték, ahol rövidesen kiszünetelt. Müller, aki 37 éves volt és feleségét és két kiskorú gyermeket hagy maga után, kudarcot vallott irodalmi tervei miatt vált meg az élettől. Nemrég Atlanti kiadóháza címmel irodalmi vállalkozást alapított, amelybe nagy összeget fektetett bele. A vállalat azonban tönkrement és Müller emiatt való bánatában vált meg az élettől. Nagyon tehetséges író volt, aki regényeivel már fiatalon szerzett magának nevet. Bécsi születésű volt és fiatal éveit is itt töltötte, de később Amerikába vándorolt ki, ahol több foglalkozásban való kísérletezés után az újságírásra adta magát. Visszatérve hazájába, teljesen az irodalomnak és az újságírásnak szentelte életét és több napilapba dolgozott. A világháború kitörésekor önként vonult be és később a pacifista eszmék buzgó hirdetője lett.

— Fodor nyilv. elemi iskolában beiratkozás szeptember 2-3-án Arad, Str. Gheorghe Popa 3. (Ferdinand-u.)

— Rényi Józsa zeneakadémiai végzettséggel vállal zongoratanítványokat háznál és házon kívül Arad, Str. Porumbaru 2. (Knezich-u.)

— Beiratások az aradi római katolikus elemi és polgári leányiskolában szeptember 3-án, 4-én és 5-én nyolc órától egy óráig tartanak.

— Az aradi városi zenedében (Str. Consistorului 26.) a beiratások f. hó 5-ig délelőtt 10-12, délután 3-5-ig.

— Beiratások a timisoarai Zsidó Lyceum fiú- és leányközépiskolájába és felső kereskedelmi iskolájába — melyek mind teljes nyilvánossági joggal bírnak — szeptember 1-5-ig eszközöltek, naponta d. e. 9-12 óráig, a Lyceum új épületében. Később jelentkezők csak az inspektorátus külön engedélyével vehetők fel.

KÖZGAZDASÁG

Megnyílt a cluji mintavásár.

Clujról jelentik: Vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes külsőségek között megnyitották az árumintavásárt. Tancred Constantinescu ipar és kereskedelemügyi minisztert, aki közbejött akadályok miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyes megnyitáson, Popescu Cézár ipariügyi vezérigazgató képviselte. A mintavásárt Negrutiu János kamarai elnök beszéde nyitotta meg, majd Popescu vezérigazgató a kormány üdvözlését tolmácsolta. Muresan Septimiu

prefektus a város és vármegye, Tuffli Richárd pedig a Sfatul Negustoresc nevében szólaltak fel. A megnyitáson az összes polgári és katonai hatóságok képviselték magukat. Ezután Popescu és Manoilescu vezérigazgatók megtekintették a kiállítók sátrait. A mintavásár sikere már most biztosítva van. Az első napon főleg a textil és borszakmákban kötöttek nagyobb üzleteket. Sajnálattal állapítható meg, hogy a nehézipar távoltartotta magát a kiállítástól.

9.10-re emelkedett a lej Párisban.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 1.) Francia frank 11.45, svájci frank 38.45, dollár 199, dinár 2.72, szokol 6.20, lira 9.14, angol font 925. **Kifizetések:** Budapest 375, Bécs 354, Prága 6.18, Zürich 38.46, Milano 9.12, London 920, Páris 11.40, Newyork 200, Belgrád 2.70.

ZÜRICH NYITÁS. (Szeptember 1.) Amsterdam 205.65, Newyork 531.75, London 2388.50, Páris 28.80, Milano 23.55, Prága 15.95, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.72.50, Bucuresti 2.60, Bécs 0.0075.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Szeptember 1.) Amsterdam 205.65, Newyork 531.75, London 2387, Páris 28.72.50, Milano 23.55, Prága 15.95, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.72.50, Bucuresti 2.60, Bécs 75.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 1.) **Kifizetések:** Páris 11.27, London 917, Newyork 201, Milano 9.16, Zürich 38.75, Bécs 0.0030, Prága 6.18, **Valuták:** Napoleon 800, aranyárka 48, léva 1.45, török lira 1.10, angol font 920, francia frank 11.65, svájci frank 40, lira 9.15, drachma 4, dinár 2.60, dollár 202, lengyel marka 0.00040, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0028, sokol 6.20.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE ZÁRLAT. (Szeptember 1.) Magy. Hitel 568.000, Osztrák Hitel 188 ezer, Salgó 572.000, Rima 151.000, Ganz Danubius 2.850.000, Kőszén

3.010.000, Szlavonia 82.000, Kereskedelmi Bank 1.238.000, Schlick 55.000, Csáky 11.000, Ofa 530.000 Cukor 2.510.000, Hazai Takaréki 3.620.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptember 1.) Belgrád 972-977, Bucuresti 375-378, London 345-347000, Milano 3405-3422, Newyork 76880-77280, Páris 4153-4183, Prága 2306-2318, Bécs 108.40-109.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Záró-előadások a színházban.

Róna Dezső bucsuja. — Az utolsó előadás.

Vasárnap éjszaka zárultak be az aradi színház kapui és egy időre elnémult Thália aradi templomában a magyar szó. Pontosan egy esztendőig tartott a szezon. A mai nappal járt le Róna Dezső koncessziója és a koncesszió érvényességének utolsó napján tartották az utolsó előadást is. Szombaton Róna Dezső bucsuzott el Carmen Escamillojában. Az aradi színház igazgatásától és Arad közönségétől bucsuzott el, amely művészi képességeit mindig honorálta. Négy esztendőig igazgatósága az aradi magyar színház legvalóságosabb napjaival esik egybe. — Igazgatói képességeit nem akarjuk bírálmi, annyit azonban meg kell állapítanunk, hogy igazgatói működése jelentősen befolyásolta Róna Dezső művészi munkásságát. Az igazgatással járó munka és gondok annyira lekötötték Róna Dezsőt, a művészt, hogy a további fejlődésre, hangja képzettségére

nek megőrzésére, tanulásra alig jutott ideje. Ennek a művész és a közönség látta a kárát, mert Róna Dezső aránylag ritkán ambicionálhatta az aktív színpadi közreműködést. Pedig értékes és szép hanganyag fölött rendelkezik, képzett és szépen kidolgozott a hangja, bár az utóbbi időben éppen a korrepetálás hiánya miatt hangjában vibrációkat éreztünk. Nagyszerű színpadi megjelenés, a ki mint operaénekes nevével, ha szorgalmasan dolgozik, a legjobbak között emlegettetetheti. Legemlékezetesebb aradi alakításai: a Carmen Escamilloja, a Tosca Scarpiája, a Bajazzók, Bohémek, Szevillai borbély címszerepe, a Rigoletto, a Faust Mefisztója, a „Hoffmann meséi“, Traviata és még számos opera súlyos bariton szerepe. A szombat esti előadáson a színházat félig megtöltő közönség hosszú tapsal fogadta a színpadra lépő Róna Dezsőt és az ünnepelés a felvonásvégeken is megisméltódott. Az estének vendégei voltak: R. Hegedüs Bébő, akinek már méltatott Micaelája emelte az operaesztétikáját és Ruvinszky Rafael, a cluji (kolozsvári) magyar színház tenoristája, aki igen jó diszpozícióban énekelte Don José szerepét. Horváth Mici Carmenje és a többiek alakításai méltóképpen sorakoztak a bucsuzó igazgató Escamillojához. A zenekar Kovács Mihály karnagy vezetésével szépen dolgozott.

Vasárnap este volt az utolsó előadás és ez alkalommal a közönség zsufolásig megtöltötte a városi színház nézőterét. Horváth Mici debütált még egyszer Arad közönsége előtt az Antoniában, melyet legszebb alakításai és sikerei közé könyvelhet el. A sok virág, amelyet kapott a most már végképpen elbucsuzott művésznő, igazolja azt a nagy szeretetet, amellyel az aradi közönség körülvette ezt a nagy szerű és értékes színművésznőt. Földes Mihály angol kapitánya elegáns volt. Harmath Jolán a legkedvesebb és legszebb alakításai közé sorolhatja Antoniabeli szereplését; finoman és lélekkel játszotta meg szerepét. A többiek: Gömör Emma, Darvas Győző, Kallós, Ekecs, Gyarmathy, Jávori és az epizód szereplők is igyekezettel vitték a darabot. A közönség sokat és szívesen tapsolt. Könyv Jancsi cigányprimás pedig szépen muzsikált. (b. i.)

* Bánffy Miklós gróf elveszi Várad Arankát. Budapestről jelentik: Érdekes házasságkötésről beszélnek Budapest színházi köreiből. Várad Aranka, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője elhagyja sikerének színterét és visszavonul a magánéletbe: férjhez megy Bánffy Miklós grófhhoz, az állami színház volt intendantusához és volt miniszterhez. A színházi világ és a közönség szeretettel kíséri új útjára a legünneletesebb művésznőt.

Montmartre grófnője

„A szerelem tragédiája.“ :: Folytatása.

:: Önmagában is külön film. ::

MIA MAY, EMIL JANNINGS és ERIKA GLÄSSNERREL.

Bemutatója szardától az Apolióban

Jegyek elővételben kaphatók az Apolló elővételi pénztáránál.

Valódi angol szövetek

télikabát, raglán
ruhaszövet

Székelynél,

Arad, Piața Avram Iancu 20
(Szabadság-tér). 4965

LEGUJABB

Szeptember 15-én végzik ki a chicagói milliomos-gyilkosokat.

(Berlin, szeptember 1.) A berlini lapok chicagói jelentése szerint a kötet általi halálra ítélt milliomos

gyilkosokat szeptember 15-én végzik ki. Előrelátható ugyanis, hogy a gyilkosok nem kapnak kegyelmet.

Megnyílt a Népszövetség új ülészsaka.

(Genf, szeptember 1.) A Népszövetség új ülészsakát ünnepélyes istentisztelettel kezdték be. A genfi Notre Dame székesegyházban volt az istentisztelet, amelyen résztvettek a Népszövetség nem katolikus delegátusai is. A szentbeszéd a Népszövetségről szólt, amelyre a Mindenható áldását kérték, hogy tanácskozásai az igazi békéhez vezessenek. A templom előtt hatalmas közönség gyűlt össze, amely nagy óvációban

részesítette a delegátusokat és „Éljen a béke! Éljen a Népszövetség!” kiáltások hangzottak el. A mai ülésen tárgyalták a katonai bizottság javaslatát a volt ellenséges államok katonai ellenőrzéséről. A francia megbízottak kérték a kérdés gyors letárgyalását, majd Parmoor angol delegátus fejtette ki álláspontját, hogy most csak Bulgária, Magyarország és Ausztria ügyét kell megvizsgálni.

Megkezdődik Németországban a Dawes-terv végrehajtása.

Párisból távratozzák: A Journal jelentése szerint Németország jóvátelei főbiztosa szeptember 3-án in-

dul Berlinbe, hogy megkezdje a Dawes-terv végrehajtását, hogy a kiűrités is megkezdődjék.

MOZI

xx Ma, kedden vetítik utoljára az aradi Apollóban „Fatty, a benzinkirály” című ötfelvonásos nagyhatású vígjátékot és „Ki az ur a házbán” című kétfelvonásos vígjátékot, amelynek szintén Fatty a főszereplője.

xx Tristan és Izolda története a legendás korok történetét eleveníti meg abban a filmmesében, amelynek első részét még ma kedden és holnap szerdán vetíti az aradi Uránia mozgószínház. A XII. századbeli Britannia legrégebb és leghíresebb legendája az, amelyet Marian Maurice dolgozott át filmre és amely egyik a legszépebbeknek és egyben a legszebbeknek is. A nagyhatású film második részét csütörtökön vetíti az Uránia mozgószínház.

xx „A szerelem tragédiája” folytatása „Montmartre grófnője” szerdán kerül bemutatásra az aradi Apolló mozgószínházban. Mia May, Jannings és Erika Glässner tehetségük legjavát adják szerepekben, amelyek a modern filmművészet leg-tökéletesebb alakításai. Jegyek elővételben kaphatók az Apolló mozgószínház elővételű pénztáránál.

xx Kettős kacagóműsort ad ma este az aradi Marospartii mozgószínház. Harold Lloyd, „O” két legnagyobb ötfelvonásos vígjáték

kát vetíti egy előadás keretében a színház. „A nagymama kedvence” és a Muszájból tengerész annak idején olyan hatalmas sikert aratott, hogy közkívánatra ismét műsorára tűzte mind a két vígjátékot. Harold Lloyd, „O” ma hasonlíthatatlanul a világ legjobb filmkomikus, aki ötletességével és utolérhetetlen humorával tíz felvonáson keresztül fogja viharos derűtségben tartani a mozi közönségét. Az „O” filmek előadása iránt érthetően és megérdemelten hatalmas érdeklődés nyilvánul meg. Előadás kezdete pontosan 9 órakor.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. Emil-nesz 13. szám
jó minőségben szerezték be!

Minden színen órna, fátvöl, fűr és pamut minőségben, 20 lejtől 148 lejtig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől. Gyermek szövetek 30 lejtől. — Női jumperok és jumper pamutok, rövidárak stb. nagy választékban. 4988

Szőnyegek, szelontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők:

Lissem Sándor

confectió és néldivat üzletében
Arad, Piața A. Iancu
(Szabadság-tér) 2.

Tűzifalgyődség és fakereskedéshez 200-250 ezer lejtől
társat keresek. Ajánlatokat „Nagyfa” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér

Virág-mézet

minden mennyiségben vásárol

Erdős Fál

fűszerkereskedő cég
Arad, Piața Avram Iancu Szabadság-t. 3.

Kabát és ruha varrást vállal a legizlésebb kivitelben

Lissem Sándor

angol francia divat-szaion Arad, Piața A. Iancu 2., Szabadság-tér.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttséért nem vállalunk felelősséget
ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk az igen tisztelt vendéglő, kávéház és fűszerüzlet tulajdonos urakat értesíteni, hogy a „Vinea” S. A. albajuliai borkereskedő cég átadta nekünk egyedárusítását közkedvelt elsőrendű palackboraikra.

Midőn ezt szíves tudomásukra hozzuk, egyben kérjük n. b. támogatásukat s vagyunk

teljes tisztelettel

BARTOK & DEUTSCH, ARAD
Str. V. Stroiescu 20-22. (Teleky-u.)

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelt üzletfeleink nb. tudomására hozzuk, hogy

Beck Alajos ur

társaságunk kötelékéből megvált és részünkre sem biztosítási üzleteket nem köthet, sem pénzbeszedésre feljogosítva nincsen.

„Steaua-Romaniei”
román biztosító társaság.

HAJAT VESZEK

Fischer János modern hajmunka vállalat,
Arad, Str. Marasesti (v. Kossuth-u.) 24.

Órajavitásokat

jótállás mellett, precíz pontossággal végez
GERBER órás Arad, Str. Bratianu 17.

Szántómotorok

W. 2 Stock Binog Four, Henrich Kämper Berlin, 2 drb. 10-es eséplőszekevény, egy motorhajtásra berendezett körszivattyu minden elfogadható árban eladók. Cim:

Telbisz Besenava-Veche,
jud. Torontal. 4902

Aranyért, ezüstért Reiner József fizet a legtöbbet, óra, ékszer üzlete Aradon, a Lutheránus templom mellett.

Alkalmi vétel !!

Belváros központjától 10 percrenyire eső külvárosi tanya, 8 szobás verandás lakással, isztálló, nagy ser-tésólakkkal, jószágtenyésztésre berendezve, villanyvilágítással, nagy kölcsönrel terhelve, kedvező feltételekkel ELADO. — Megbizott:

„Uranul” iroda, Arad, főpostával szemben

Olcsó szőlő eladás!

Ghioroc (Gyorkon) 5 kisholdas, nagyrésben csemege-szőlő, egy szoba konyhas épület, pincével, külön présházal, komplett felszereléssel, 10 percrenyire plactéri villanyos megállótól, természettel együtt 200.000 Lejért eladó. Megbizott:

„URANUL” iroda Arad, főpostával szemben.

Alkalmi vendéglő eladás!!!

Évtizedek óta fenálló sarok magán-házban lévő, hatalmas helyiségekkel bíró vendéglő, fűszerüzlettel, részbeni berendezéssel, 1 szoba, konyhas lakással, pince, gabonapadlással, 2 éves szerződéssel, 80.000 Lejért azonnal átvehető.

Megbizott „Uranul” iroda Arad, főpostával szemben. 16049

Bérbevétele

keresek megfelelő garancia mellett

nagyobb birtokot

Ajánlatokat „Gazdálkodó” címen:
Wallinger hirdetője, Arad, Strada Unirei 13., továbbít. 15085

Ghioroc-Minisen

18-as megállónál legszebb helyen 6 kat. hold szőlő kolnákkal, teljes felszereléssel, természettel együtt, elköltözés miatt eladó. Bővebbet:

Arad, Str. Cuza Voda 33

MAYER

ujonnan átalakított
kiterjedt elsőrendű konyha!
Pontos kiszámlálás, olcsó áron megkapható.
Minden szombat este
Gálrkepaprikás és túrosrítés

Pâncotan

461. számú ház plactérhez közel szép magas fekvésű, mely áll 3 szoba, konyha, kamara stb. melléképületekkel, 1300 szőlő tőkével beültetett hozzátartozó kerttel, iparosoknak kiválóan alkalmas

eladó.

4980

Kitutó tiu

jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Gyűjteményből származó kiváló művészek festményei olcsón eladók.
Szivességből megtekinthetők az **ERDÉLYI ÉLET** szerkesztőségében (Ortutaty-palota).

Varrógép, kerékpár-alkatrészek, gramofon-lemezek

legolcsóbb
bevásárlást
tárrása.

Fábián és Társa,

Arad, Strada Mo-tianu No. 16.
(Förroy-moca). 4936

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portralt, levelezőlapok, utlevélképek a legmodernebb kivitelben készülnek Bornstein photo-salonjában ARAD, (új Neuman-ház)

Oszli felöltő és ruha ujdonságok legolcsóbb bevásárlási forrása Julia PLESZ Gyula központi női és gyermek ruhaáruháza Arad, Str. Col. Pirici 3. (Vörösmarty-u) a színház hátsó bejáratával szemben. Külön angol és francia mértékosztály. Kérem a címre figyelni!

Apró hirdetések.

Házasság.

HÁZASSÁGKÖZVETITÉS ügyben méltóztassék bizalommal Faragó Jenő Irodájához fordulni, Budapest Népszínház-ucca 16. Cégjelzésre levelezés. Döntetlen felvilágosítás. Megbízások: Romániából, Magyarországból, Sloven-skóbból, Jugoszláviából. 749

NŐSÜLNE: Huszonkilencéves gyáros Bővebbet: Faragó, Budapest.

Alkalmazás.

SZAKACSNŐ jó bizonyítvánnyal uricsaládhoz azonnal felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 700

IDŐSEBB nevelőnő nyelvismeretekkel, zongorázásban járatos, kerestetik 11 éves kisleány mellé. Ajánlatokat „Intelligens” jelígre Sándor hírlapiroda Arad továbbít. 10113

MAGÁNOS nő ki fizetésért háztartásban segédkezik, házmesternek felvétetik Arad Str. Cuza Voda 3. 4952

IDŐSEBB németül beszélő nő gyermekek mellé ajánkozik Arad Str. Remus 22. 4957

FŐMOLNART keresek gyoroki új malomba, csak józan életű. 4938

URINŐK figyelmébe! Az összes Divatlapjaim megérkeztek Iskola ruhákat mérsékelt áron vállalom Wolmuth Arad Str. Baritiu 8. 4966

EGY tisztességes, ügyes bejárónő kerestetik, ki parkettvizszolást vállal és ki ilyen minőségben már hosszabb ideig alkalmazva volt. Cím Sándor hírlapirodában Arad. 10114

MÉGBIZHATÓ jobb leány vagy asszony, ki önállóan főz és takarít, kéttagu családdal azonnalra kerestetik. Jelentkezni: Szűcs üzletében, Aradon a Motórállomással szemben. 3965

SZOBALÉNYNAK, vagy gyermekleány-nak ajánkozik jóvaló leány. Címe: Wallinger hirdetőjében Arad. 15085

VARRÓLEÁNYOKAT felvesszünk. Fratii Stern Arad, Str. Metianu (Forray-u.) 5. 15084

RÖVIDARUNAGYKERESKEDÉS KERES azonnali belépésre angortizletben gyakorlott segédet. Cím Sándor hírlapirodában. Arad. 10114

GÉPIRASBAN és román levelezésben járatos irodista nő felvétetik. Irítz festék-üzlet Arad, Str. Brancovici 15085

Vétel és eladás.

BUTORRÁKTÁRÁMBAN ebédlők, hálószobák olcsóáron kaphatók Wiegensfeld, Arad Str. Eminescu Deák Ferenc-u.) 5. 874

ELADÓ 1 ászokkád 60 hektós. 2 drb. puttony Habereger Györgynél Minis. 4835

KÖNYVSZEKRÉNYEK, íróasztalok, kredenc, tükrös mozdó trimó, antik con sol tükrös asztalok, szalonok, gyermekágy, kerti garnitúra, fotelok, ezüst állványu gyümölcs tál 6 személyes ezüst evőeszköz, retikul, ékszeres, festmények, scheslon terítők, szőnyegek, csillárok, gobelin és egyéb kézimunkák, dísztárgyak stb. eladók. Arad Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb

ELSŐRENDŰ kovácszszerzőm jutányosan eladó. Özv. Szajkóné, Parkota. 4950

EGY szoba konyha berendezés (fehér) sürgősen eladó. Arad, Str. Pompiliu 1. 4937

NŐI téllkabát kitűnő állapotban szörme gallérral eladó. Rácz, Arad Bulv. Carol I. 69. 10114

ZSIDÓTEMLOMBAN első emeleti női ülés bérbe kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4970

BIZOMÁNYBA VESZEK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyeget, ezüst, mü, antik, bronz és dísztárgyakat, ékszereseket, festményeket, fegyvereket, szörmeeket stb. — Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

REUMA szesz, kitűnően bevált szer készvény. csusz. Idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

DOMBORNYOMÁSU névjegyek, levél-papírok minden papírüzletben beszerezhetők. 4352

TELJES Biedermayer hálószoba eladó. Zádor st Co. Arad Bulev. Carol I. No. 32. 138

Lakás.

ARAD Mosoczi Telep Str. Cornel Leukucia No. 3. alatt egy szoba, konyha-berendezés eladó. Lakás azonnal el foglalható. 4943

MUZSAY-nál Aradon

gummikabát... Lei 960.—
double raglán „ 2450.—
téli felöltő ... „ 2250.—

4941

Ingtalan.

HEGYALJAN 10 percre villamos megállótól 4 kat. hold szőlő kolnával és teljes felszereléssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4566

SZIGMONDHÁZÁN közvetlen a Maros partján villatelek 1800 m² ol legszebb fekvésű, parcellázásra is igen alkalmas azonnal eladó. Bővebbet Menráth és Steiner kőfaragó cégnél Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21. 10113

ELADÓ! 400 hold 6s búkterdő kitermelésre Flóra iroda Arad Bulv. Regina Maria No. 10. 4958

LIPOVA (LIPPAI) három szoba konyha s külön 1 szoba konyhás azonnal elfoglalható házamat 50,000 Lejért sürgősen eladnám. Érdeklődni Hotel Central portásánál. 4968

SÉGA, Str. Besaraba Voda 52. sz. ház eladó. 4967

NÉGYSZOBÁS fürdőszobás, belvárosi magánházak elfoglalható lakással sürgősen eladók. Bővebbet Wallinger irodában Arad 15085

Magánházat, nagyjövedelmű bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra közzévetit „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Üzletek.

JOFORGALMU sütőde hasznóbérbe kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4969

Oktatás.

URI CSALÁDNÁL kitűnő zongora napenkénti gyakorlásra rendelkezésre áll. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4956

PERFECT francia és német tanítást vállal komoly urinő. Bővebbet Flóra irodában Arad, Bul. Regina Maria 10. 4964

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁSRA elfogadok izr. fiukat v. leánykakat az iskola évre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4876

ELŐNYÖSEN vállal német uricsalád iskolás gyermekeket esetleg zongoratanítás és használat. Arad, Str. Doamna Balasa (Purgly Lajosné-ucca) 180. 4889

KÉT urfi gyermek egész iskolai évre lakás, ellátásra fölvetetik. Cím Str. Blan duziei 9. (Közép-ucca) 4954

ISKOLÁS leányka, gyermektelen házaspárnál jó bánásmód mellett ellátást nyerhet. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4955

EGY-KÉT iskolás fiu vagy leány uricsaládnál teljes ellátásra felvétetik. Arad Str. Cuza Voda 3. (Tökölly Imre-ucca) 4951

URICSALAD nyelvismeretekkel, zongora, hegedű gyakorlásával, rajz, festészet, a felsőbb iskolák képzettségével elfogad 2 gyermeket teljes ellátásra. Cím az Aradi Közlöny kiadójában 4942

Különféle.

TUDOMÁNYOS jósnő fogad Arad, Hotel Podgoria, Calea Radnei 3. sz. 4954

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan esajátítható állandó varró-és szabásati tanfolyam Arad, Strada Eminescu 6. II. em. 2348

EZERJÓFÚ GYOMORELIXIR, páratlan hatásu szer gyomor- és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felüvarttság, emésztési zavaroknál. Óvakodjunk hasonló nevű és kiállítású hamisításoktól. Dr. Földes gyógyszerár. Arad. 2905

Ezüst tárgyakért

ékszerekért, törmelek arany és ezüstért, müfogakért Igen magas árakat fizet **KUN JÓZSEF** ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Kerékpárok ujak és használtak, **külső és belső gummik**, valamint az összes szerelési cikkek a legolcsóbban beszerezhetők **Schwartz műszerésznél**, Arad, Str. Brancovici.

A cluji mintavásárra szóló 75%-os kedvezményes jegyek váltásához szükséges igazolványok a városi **C. F. R.** menetjegyirodában beszerezhetők. Arad, Str. Baritiu 3. (Rákóczi-ucca.) 4872

Fehérnemű, kézimunka és előrajzolás a legszebben és legolcsóbban készül, **chablon-gyár, előnyomdaberendezések** **ARADON: Lőw & Bakács, Str. Bratianu 11.** **Timisoaran: „Toledó”, Bulev. Carol (Hunyady-u) 15.**